

Vlaamse overheid

Koning Albert II-laan 35 bus 33

1030 BRUSSEL

T 02 553 35 79 kantooruren van 9 tot 12u en 13 tot 16u

ouderenzorg@vlaanderen.be

www.zorg-en-gezondheid.be

////////////////////////////////////
**Tijdelijke maatregelen na de COVID-19 piek voor alle
woonzorgcentra, centra voor kortverblijf type 1, centra
voor herstelverblijf, groepen van assistentiewoningen
en serviceflatgebouwen in Vlaanderen**

Versie 24 juni 2020

////////////////////////////////////

Aandachtspunten:

- deze maatregelen zijn **van toepassing** op erkende woonzorgcentra, centra voor kortverblijf type 1, erkende en aangemelde centra voor herstelverblijf, erkende en aangemelde groepen van assistentiewoningen en erkende serviceflatgebouwen, hierna 'voorzieningen' genoemd;
- '**bewoner(s)**' betekent in dit document zowel de bewoner(s) van een woonzorgcentrum, een centrum voor kortverblijf type 1, een groep van assistentiewoningen of een serviceflatgebouw als de gebruiker(s) van een centrum voor herstelverblijf;
- mantelzorger(s) en bezoeker(s) worden verder benoemd als '**bezoeker(s)**';
- deze maatregelen zijn **tijdelijk** en vormen een **tussenstap**;
- **deze maatregelen vervangen:**
 - de maatregelen voor de woonzorgcentra – COVID-19 van 29 mei 2020;
 - de maatregelen voor de centra voor kortverblijf type 1 (CVK type 1) in een woonzorgcentrum of in een erkend centrum voor herstelverblijf – COVID-19 van 29 mei 2020;
 - de maatregelen voor de aangemelde en erkende centra voor herstelverblijf – COVID-19 van 29 mei 2020;

- de maatregelen voor de aangemelde en erkende groepen van assistentiewoningen (GAW) en de serviceflatgebouwen (SFG) – COVID-19 van 27 mei 2020;
 - de algemene principes voor de bezoeksregeling in woonzorgcentra, centra voor kortverblijf type 1, centra voor herstelverblijf en groepen van assistentiewoningen en serviceflatgebouwen infrastructureel sterk gelinkt aan een woonzorgcentrum van 5 juni 2020;
 - de aangepaste bezoeksregeling voor autonoom werkende groepen van assistentiewoningen en serviceflatgebouwen, en initiatieven van beschut wonen toe te passen vanaf 8 juni 2020.
- bij opname van een COVID-19 bewoner en/of de vaststelling van COVID-19 bij één of meerdere bewoners of medewerkers moeten bijkomend de (voorzorgs)maatregelen vermeld in het draaiboek voor woonzorgcentra met (mogelijke) COVID-19 bewoner(s) en/of medewerker(s) toegepast worden en, bij een uitbraak, de maatregelen vermeld in het draaiboek cohorteren – woonzorgcentra – COVID-19;
- bij vaststelling van COVID-19 bij één of meerdere bewoners en/of medewerkers moet in de woonzorgcentra en de erkende centra voor herstelverblijf bijkomend het draaiboek contactonderzoek – woonzorgcentra – COVID-19 toegepast worden.

Ctrl + klik met linker muisknop = rechtstreeks naar de juiste inhoud gaan

Inhoudsopgave

1.	Situering.....	4
2.	Het virus en de symptomen van COVID-19.....	5
3.	Algemene voorzorgsmaatregelen.....	5
4.	Tijdelijke maatregelen na de COVID-19 piek.....	7
4.1.	Toegang.....	7
4.2.	Opnames.....	8
4.3.	Bewoner.....	8
4.4.	Werking.....	9
4.5.	Bezoek.....	10
4.6.	Verlaten van de voorziening door de bewoner.....	10
4.7.	Handhygiëne en persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM).....	11
4.7.1.	Aandachtspunten.....	11
4.7.2.	Handhygiëne.....	11
4.7.3.	Chirurgische mondneusmaskers.....	12
4.7.4.	Mondneusmaskers van textiel.....	12
4.7.5.	Pauzes, overlegmomenten en bezoek aan de cafetaria, het restaurant en de ontmoetingsruimte(n).....	12
4.8.	Onderhoud.....	13
4.9.	Psychosociaal welzijn.....	13
4.10.	Vlaams warmte-actieplan.....	14
5.	Bijkomende (voorzorgs)maatregelen en teststrategie bij (mogelijke) COVID-19 bewoner(s) en medewerker(s).....	15
6.	Contactonderzoek.....	15
7.	Medische en niet-medische reserve van de Vlaamse overheid.....	15
8.	Instructiemateriaal en vorming.....	15
9.	Mee te delen gegevens.....	16
9.1.	Verplichte registratie COVID-19 sinds 18 maart 2020 in het e-loket van Zorg en Gezondheid.....	16
9.2.	Verplichte bevraging zuurstof.....	16
10.	Budgettaire maatregelen.....	16
11.	Geldigheidsduur.....	17
12.	Vragen?.....	17

1. SITUERING

Om het risico op COVID-19 in de woonzorgcentra, centra voor kortverblijf type 1, centra voor herstelverblijf, groepen van assistentiewoningen en serviceflatgebouwen zoveel mogelijk te beperken, werd sinds maart 2020 gevraagd om de zorg en ondersteuning in deze voorzieningen tijdelijk aan te passen. Via eerdere periodieke communicaties werden daartoe de nodige maatregelen meegedeeld.

De **piek** van deze corona-epidemie is op 24 juni 2020 **voorbij** en daarom is een **terugkeer** naar een **normalisatie** van de werking en het wonen en leven in de voorzieningen **aangewezen**.

De **richtlijnen** van de **Nationale Veiligheidsraad** moeten hierbij steeds gevolgd worden. Voor mensen die tot een risicogroep behoren, acht de Nationale Veiligheidsraad het noodzakelijk om extra voorzorgsmaatregelen te (blijven) nemen.

Bovendien zijn algemene maatregelen met betrekking tot COVID-19 voor de sector niet langer houdbaar noch aangewezen. Daarom vraagt Zorg en Gezondheid aan de voorzieningen om **vanaf maandag 29 juni 2020** een aantal **tijdelijke maatregelen** na te leven, en dit **bovenop de geldende erkenningsvoorwaarden**¹. Deze maatregelen worden toegelicht onder punt 4. Tijdelijke maatregelen na de COVID-19 piek.

Het is aan de uitbater, directie en de coördinerend en raadgevend arts (CRA), de arbeidsarts of een andere medisch verantwoordelijke en/of de woonassistent, om een medische en organisatorische **inschatting** te maken hoe de genormaliseerde werking, al dan niet gefaseerd in tijd, volledig kan herstarten.

De bevoegde overheid kan, in het kader van de opvolging van de COVID-19 curves van o.a. besmettingsgraad, hospitalisaties, ... steeds aanpassingen doorvoeren en dit zowel in de samenleving als in de voorzieningen.

Nadat in de voorziening de versoepelde maatregelen (zie 4. Tijdelijke maatregelen na de COVID-19 piek) toegepast zijn, kunnen bepaalde omstandigheden (zoals vb. bij besmetting of uitbraak, logistieke problemen) rechtvaardigen dat beslist wordt om (tijdelijk) een **stap terug** te zetten. Het is de directie die deze beslissing neemt. De beslissing kan, naargelang de omstandigheden, betrekking hebben op de gehele voorziening, een deel van de voorziening of een bewoner.

Het is van belang om **proportioneel** steeds een **afweging** te maken tussen het psychisch-sociaal welzijn en de veiligheid van de bewoner wanneer de voorziening beperkingen oplegt.

Een **duidelijke communicatie** is hierbij primordiaal. Het is van belang de **reden** van de genomen maatregelen te duiden, waarom iets moet of (nog) niet kan en eveneens een **toekomstregeling** te schetsen, zodat de bewoners en hun bezoekers begrijpen waarom bepaalde maatregelen (nog) van kracht zijn en zij ook een perspectief hebben.

¹ Erkenningsvoorwaarden vervat in het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers en de bijlagen.

2. HET VIRUS EN DE SYMPTOMEN VAN COVID-19

SARS-CoV-2 is het oorzakelijke coronavirus van de ziekte genaamd COVID-19.

De **incubatietijd** wordt op **gemiddeld vijf dagen** geschat, maar kan oplopen **tot 14 dagen**.

De **hoofdsymptomen** zijn: hoest; dyspnoe, thoracale pijn, acute anosmie of dysgeusie zonder duidelijke oorzaak. Andere symptomen zijn: koorts, spierpijn, vermoeidheid, rhinitis, keelpijn, hoofdpijn, verminderde eetlust, waterige diarree zonder duidelijke andere oorzaak, acute verwardheid, plotse val zonder duidelijke oorzaak², of een verergering van chronische respiratoire symptomen (COPD, astma, chronische hoest, ...). De infectie kan ook asymptomatisch verlopen.

Bij **ouderen** en **personen met chronische ziekten** (o.a. hart- of longaandoeningen, nierziekte, diabetes, ...) is het **risico op ernstige ziekte groter**. Luchtwegeninfecties kunnen zich **in voorzieningen snel verspreiden** door intensief contact tussen bewoners onderling en tussen bewoners, zorgverleners, bezoekers en vrijwilligers.

3. ALGEMENE VOORZORGSMAATREGELEN

Het steeds toepassen van de **algemene voorzorgsmaatregelen** werkt in belangrijke mate preventief. Het toepassen van deze maatregelen beperkt enerzijds het risico op overdracht van micro-organismen tussen de bewoners en beschermt anderzijds de andere persoon tegen de micro-organismen van de bewoner. Ze vormen de primaire aanpak om op een effectieve wijze overdracht van micro-organismen en dus zorginfecties te voorkomen.

- Algemene voorzorgsmaatregelen hebben als doel de **overdracht** en de **verspreiding** van micro-organismen via bloed of andere lichaamsvochten, intacte en niet-intacte huid, slijmvliezen, de omgeving of zorgmaterialen te **voorkomen**.
- Het is belangrijk dat iedereen de voorzorgsmaatregelen steeds, bij alle (rechtstreekse en onrechtstreekse) contacten met alle bewoners correct toepast. Uiteraard moeten ook bezoekende artsen en bezoekende paramedici de algemene voorzorgsmaatregelen steeds naleven.
- Deze epidemie heeft meer dan ooit het belang aangetoond van:
 - een goede **handhygiëne**:
 - tijdens de zorgverlening worden handen steeds **ontsmet**:
 - vóór en na zorgcontact met een bewoner;
 - vóór een zuivere of invasieve handeling;
 - na contact met de directe omgeving van de bewoner;
 - na het uittrekken van handschoenen;
 - na het wassen van de handen na accidenteel contact met lichaamsvochten, bloed of slijmvliezen.
 - Daarnaast moeten de handen steeds **gewassen** worden met vloeibare zeep:
 - bij begin en einde van de dienst;
 - na toiletbezoek;
 - voor (de bereiding) van een maaltijd;
 - bij zichtbaar bevuilde handen;

² Deze symptomen komen vaker voor bij ouderen, bij wie een acute infectie zich atypisch kan uiten.

- na hoesten, niezen, snuiten;
- ...
- het blijft nog steeds belangrijk om:
 - regelmatig, en op maat, na te gaan en op te volgen, of alle medewerkers en vrijwilligers voldoende basiskennis hebben van de correcte toepassing van de handhygiëne;
 - bewoners en bezoekers blijvend te wijzen op het belang van de toepassing van algemene voorzorgsmaatregelen en een goede handhygiëne, via affiches, ... ;
 - regelmatig in de verschillende ruimten in de voorziening te controleren of de nodige basis- en structuurvoorwaarden (bv. wastafels, wegwerphanddoeken, vloeibare zeep, handalcohol) aanwezig zijn voor goede handhygiëne. Zie [4.7.2. Handhygiëne](#);
 - na direct fysiek contact (hand geven, omhelzen, knuffelen) door vrijwilligers, bewoners en bezoekers, ... correcte handhygiëne toe te passen;
 - handhygiëne toe te passen vóór het manipuleren van wasgoed, gewassen in het voorziening of door een externe wasserij.
- een goede **hoest- en nieshygiëne**:
 - zonder mondneusmasker: bedek bij het snuiten, niezen of hoesten de neus en de mond met een papieren zakdoek. Gooi de zakdoek nadien in de vuilnisbak. Als je geen zakdoek hebt, hoest of nies dan in je elleboog of onderarm (niet in je hand). Was na het hoesten of niezen de handen (en je onderarm indien nodig) met water en vloeibare zeep. Gebruik papieren wegwerphanddoeken om de handen te drogen;
 - met mondneusmasker:
 - masker afnemen zonder de voorkant van het masker aan te raken (enkel de elastieken of lintjes aanraken). Het mondneusmasker niet in (werk)kledij wegbergen. In tegenstelling tot een eerder advies van de Hoge Gezondheidsraad mag een mondneusmasker niet rond de hals gedragen worden (zie [4.7.3. Chirurgische mondneusmaskers](#) en [4.7.4. Mondneusmaskers van textiel](#)). Bedek bij het snuiten, niezen of hoesten de neus en de mond met een papieren zakdoek. Gooi de zakdoek nadien in de vuilnisbak. Wie geen zakdoek heeft, hoest of niest dan in de elleboog of onderarm (niet in de hand). Was na het hoesten of niezen de handen (en onderarm indien nodig) met water en vloeibare zeep. Gebruik papieren wegwerphanddoeken om de handen te drogen. Zet het mondneusmasker terug op zonder de voorkant aan te raken. Raak enkel de elastieken of lintjes aan bij het opzetten van het masker;
 - een mondneusmasker moet onmiddellijk verwijderd worden zodra zichtbaar vuil, vochtig/nat (bv. na plotselinge niesbui) of beschadigd;
- het correct gebruik en dragen van een **chirurgisch mondneusmasker** vanaf het betreden van de voorziening, blijft ook in deze fase van de epidemie behouden (zie [4.7.3. Chirurgische mondneusmaskers](#)). Enkel door medewerkers die geen contact hebben met bewoners en door bezoekers kan een mondneusmasker van textiel gedragen worden. Het mondneusmasker bedekt steeds de mond én de neus;
- het **correct** gebruik en dragen van **persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)** door medewerkers en vrijwilligers bij potentiële blootstelling aan bloed, lichaamsvochten, secreties of excreties, slijmvliezen, niet-intacte huid en voorwerpen bevuild met deze vochten: niet-steriele handschoenen verplicht en een schort en/of spatbril of gezichtsscherp aangewezen:
 - wissel niet-steriele handschoenen na elke verzorging van een bewoner en volgens indicatie. Na het uitdoen van de handschoenen steeds handhygiëne toepassen;
 - schorten:

- halterschort: het dragen van een halterschort is aangewezen bij een niet-(mogelijke) COVID-19 bewoner wanneer het risico bestaat dat de beroepskledij in contact komt met slijmvliezen, niet-intacte huid of lichaamsvochten. Ook wanneer de kans bestaat dat de beroepskledij nat wordt tijdens hulp bij het douchen of baden van een bewoner, draag je een halterschort. Na gebruik wordt de halterschort steeds weggegooid;
 - beschermerschort met lange mouwen: zie draaiboek voor woonzorgcentra met (mogelijke) COVID-19 bewoner(s) en/of medewerker(s).
- Een goede **omgevingshygiëne**. Zie ook 12.2 Basisprincipes van schoonmaak in het werkinstrument 'Infectiepreventiebeleid in Vlaamse woonzorgcentra'.
 - Betrek bewoners zonder cognitieve problemen en bezoekers bij het bevorderen van goede praktijken voor hand-, hoest- en nieshygiëne in de zorg en de ingevoerde maatregelen in het woonzorgcentrum.
 - **Communiceer** transparant naar familie en belanghebbenden en naar andere partners in de zorg (sociale dienst, dienst thuiszorg, scholen, ...), leveranciers en interimkantoren, enz. over het belang en de toepassing van de algemene voorzorgsmaatregelen.

4. TIJDELIJKE MAATREGELEN NA DE COVID-19 PIEK

4.1. Toegang

- In principe draagt **iedereen** die de voorziening betreft een **chirurgisch mondneusmasker** tijdens de volledige aanwezigheidsduur. Enkel door medewerkers die **geen contact** hebben **met bewoners** en door **bezoekers** kan een **mondneusmasker van textiel** gedragen worden. Zie 4.7.4. Mondneusmaskers van textiel. Voor de bezoeker zijn er tijdens het bezoekmoment uitzonderingen op het dragen van een mondneusmasker (zie 4.3. Bewoner en 4.4. Werking).
- Plaats aan de uitgangen) een afvalcontainer voor gebruikte mondneusmaskers. Sensibiliseer iedereen om bij het verlaten van de voorziening dit mondneusmasker in deze afvalcontainer te deponeren.
- Voorzie **handalcohol** en de nodige **instructies** aan de **in- en uitgang**.
- **Alle externe zorg- en dienstverleners, vrijwilligers en bezoekers** die een woonzorgcentrum, een centrum voor kortverblijf type 1 of een centrum voor herstelverblijf betreden, worden, in het kader van het contactonderzoek (zie Draaiboek contactonderzoek – woonzorgcentra – COVID-19 van 22 mei 2020), **geregistreerd** met aandacht voor de algemene verordening gegevensbescherming, met minimaal volgende gegevens van de bezoeker: naam, adres, telefoonnummer en band met de bewoner. Deze voorziening maakt duidelijke afspraken over waar en hoe deze gegevens bewaard worden en gebruikt deze niet voor een verwerking anders dan in het kader van het contactonderzoek.
- Bezoekers mogen gedurende **14 dagen voorafgaand aan het bezoek geen symptomen vertonen en de laatste 14 dagen niet positief getest zijn op COVID-19** en noch een **laag/hoog-risicocontact** zijn.
- Aan de bezoeker kan gevraagd worden om een **verklaring op eer** te onderschrijven. Het sjabloon hiervoor is terug te vinden op <https://www.zorg-en-gezondheid.be/corona-richtlijnen-voor-zorgprofessionals>.
- **Temperatuurmeting** van personen uitvoeren bij het betreden van de voorziening blijkt weinig zinvol. Zie 2. Het virus en de symptomen van COVID-19.
- Bezoekers in een woonzorgcentrum, een centrum voor kortverblijf type 1 of een centrum voor herstelverblijf gaan enkel bij deze bewoner(s) langs die ze bij het registreren hebben opgegeven.
- Iedereen, inclusief bewoners, past zowel bij het betreden als bij het verlaten van de voorziening **onmiddellijk handhygiëne** toe (bv. na een pauzemoment, zakelijke afspraak, afspraak bij tandarts, familiebezoek, wandeling).
- De voorziening zorgt ervoor dat externe zorg- en dienstverleners, vrijwilligers en bezoekers zich **niet onnodig** door het gebouw **verplaatsen** om contact tussen personen zoveel mogelijk te beperken.

- **Externe huisdieren** kunnen terug toegelaten worden. Na het aanraken, moeten de handen onmiddellijk gewassen worden. Zie: <https://www.rivm.nl/ziek-door-dier/besmettingsroutes/huisdieren>.
- Het is belangrijk dat **iedereen** de **beschermende maatregelen strikt toepast**. Alle medewerkers maken elkaar en anderen er steeds op attent dat, indien de beschermende maatregelen niet correct worden toegepast, de toegang tot de voorziening kan geweigerd worden.

4.2. Opnames

- Tot en met 28 juni 2020 is **opname bovenop/buiten** de **erkende capaciteit** van het **woonzorgcentrum** enkel mogelijk met een schriftelijke opnameovereenkomst getekend **vóór 29 juni 2020**.
- **Bezetting** in woongelegenheden **bovenop/buiten** de **erkende capaciteit** van het **woonzorgcentrum** is toegestaan **tot en met 31 juli 2020** en is enkel mogelijk voor **maximaal drie bewoners**, als de initiatiefnemer van het woonzorgcentrum dit haalbaar acht naar verzorging, huisvesting en personeelsinzet:
 - in volwaardige éénpersoonskamers gelegen in het gebouw van het woonzorgcentrum. Dit zijn bijvoorbeeld aangemelde mantelzorgwoongelegenheden, aangemelde en erkende woongelegenheden centrum voor herstelverblijf of nog niet erkende capaciteit;
 - in een volwaardige tweepersoonskamer. Indien een ruime eenpersoonskamer wordt omgevormd naar een volwaardige tweepersoonskamer, wordt hiervoor de voorafgaande toestemming verleend door de bewoner of zijn vertegenwoordiger.
- Ingebruikname **bovenop/buiten** de erkende capaciteit van het woonzorgcentrum kan dus **enkel**:
 - van 23 maart 2020 **tot en met 31 juli 2020** voor opname van maximaal drie bewoners (zie hoger);
 - op voorwaarde dat voldaan wordt aan de **erkeningsvoorwaarden** vermeld in de bijlage 11³;
 - op voorwaarde dat het aantal gefactureerde dagen aan de zorgkassen de **totaal erkende capaciteit op jaarbasis (2020) niet overschrijdt**;
 - **na melding** van uw aanvraag aan Zorg en Gezondheid. De melding moet via mail gebeuren naar ouderenzorg@vlaanderen.be. Door te sturen **gegevens** zijn: naam en adres van het woonzorgcentrum, aantal woongelegenheden bovenop de erkende capaciteit die in gebruik genomen worden, de datum van ingebruikname en een korte omschrijving van de infrastructuur die u daarvoor ter beschikking heeft.
 - **andere** opnames bovenop de erkende capaciteit van het woonzorgcentrum zijn **niet** mogelijk.
- Binnen de centra voor kortverblijf type 1, centra voor herstelverblijf, groepen van assistentiewoningen en serviceflatgebouwen is er **geen overschrijding** van de erkende capaciteit toegestaan.
- **Nieuwe** bewoner van een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf type 1 en centrum voor herstelverblijf (**geen heropname**):
 - wordt **getest zo snel mogelijk na opname**. Indien de test negatief is, kan de test **éénmalig** herhaald worden, bv. na vijf dagen;
 - tot het testresultaat van de eerste en eventueel tweede test gekend is, verblijft de nieuwe bewoner op de eigen kamer met inachtnaam van de algemene voorzorgsmaatregelen (**geen contactdruppelisolatie**);
 - indien de test **positief** is: zie maatregelen in [Draaiboek voor woonzorgcentra met \(mogelijke\) COVID-19 bewoner\(s\) en/of medewerker\(s\)](#);
 - indien **géén test** wordt afgenomen, blijft de nieuwe bewoner, na opname, **14 dagen** in de **eigen kamer** (kamerisolatie, geen contactdruppelisolatie) met inachtneming van de algemene voorzorgsmaatregelen.

4.3. Bewoner

- De bewoner draagt een mondneusmasker volgens de richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad (bij de kapper, de huisarts, ...), tenzij dit niet mogelijk of aangewezen is voor de bewoner (bijvoorbeeld

³ Bijlage 11. Woonzorgcentra bij het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019.

bewoner met (jong)dementie). Zie ook [4.7.4. Mondneusmaskers van textiel](#) en [4.6. Verlaten van de voorziening door de bewoner](#).

- Het is mogelijk om wekelijks met het aantal personen bepaald door de Nationale Veiligheidsraad (= **uitgebreide persoonlijke of sociale bubbel**) nauwer contact te hebben bovenop de **persoonlijke of leefgroepbubbel**. In een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf type 1 en centrum voor herstelverblijf kunnen de bewoners van een leefgroep⁴ namelijk een **leefgroepbubbel** vormen. Binnen bubbels moeten de bewoner en zijn bezoeker(s) geen mondneusmasker dragen.
- **Bewoners van een groep van assistentiewoningen en een serviceflatgebouw** kunnen enkel een persoonlijke bubbel vormen met hun huisgenoot.
- In een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf type 1 en centrum voor herstelverblijf komen normaal veel personen met elkaar in contact. Ter preventie van een (nieuwe) uitbraak en in het kader van contactonderzoek, is het aangewezen om de **leefgroepbubbel** van elke bewoner te **beperken**.
- De sociale bubbel kan bestaan uit bezoekers (familie, vrienden, ...) van de bewoner én bewoners van de voorziening die niet tot de leefgroepbubbel van de bewoner behoren. De personen van de **sociale bubbel** mogen **elke week veranderen**. Zie [4.4. Werking](#).
- Alle bubbels moeten steeds onderling een afstand van minimaal 1,5 meter respecteren.
- Wanneer een bewoner in contact komt met een bewoner of bezoeker die niet behoort tot de sociale - en leefgroepbubbel, moeten alle **voorzorgsmaatregelen** gerespecteerd worden, ook de 1,5 meter afstand. Als de afstand van 1,5 meter niet kan bewaard worden, moet de bewoner een mondneusmasker dragen.
- Alle betrokkenen moeten goede **informatie** op maat krijgen over de mogelijkheden van het vormen en respecteren van bubbels.
- Blijf **alert** voor **symptomen** van een COVID-19 besmetting, o.a. koorts en respiratoire klachten, bij bewoners. Dit laat toe om tijdig de nodige voorzorgsmaatregelen op te starten of aan te passen.

4.4. Werking

- De werking van de **cafeteria**, de **ontmoetingsruimte** en het **restaurant** kan **heropgestart** worden volgens de richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad.
- De directie **communiceert** transparant over het **maximale aantal personen** dat gelijktijdig kan toegelaten worden in gemeenschappelijke ruimtes (bv, in de cafeteria, restaurant, kinéruimte) en volgt het naleven van de richtlijnen op.
- (Eet)tafels, toestellen, behandeltafel(s), ... in de cafeteria, de ontmoetingsruimte en het restaurant en in andere gemeenschappelijke (oefen)ruimte(s) buiten de leefgroep worden zo opgesteld dat de afstand van **1,5 meter tussen de personen van de verschillende bubbels** gewaarborgd is.
- Bij bubbel-overschrijdende activiteiten bewaren de **bewoners van de verschillende bubbels 1,5 meter afstand tussen elkaar**. Om deze afstand te garanderen, kunnen bewoners aan de tafel schuin tegenover mekaar plaatsnemen en niet recht tegenover elkaar. Er kan bijvoorbeeld gewerkt worden met een rotatie-systeem (maaltijden in shiften).
- Voor het heropstarten van de **vrijwilligerswerking** kan het [Corona-Ouderencharter](#) gebruikt worden als **leidraad** wanneer ouderen ingeschakeld worden.
- Activiteiten en bezoek in **open lucht** worden gestimuleerd.
- Bij ernstige **overtredingen** wordt het belang van de voorzorgsmaatregelen geduid in een gesprek met de overtreders. Indien nodig, kan de voorziening de gemeenschappelijke ruimtes of een gemeenschappelijke tuin of terras onmiddellijk afsluiten.
- Stel uw **outbreakplan** verder op punt met onder andere de nodige maatregelen voor eventuele cohortzorg en de uitrusting die hiervoor nodig is. Het outbreak-team bestaat minimaal uit de directie, de CRA of een andere medisch verantwoordelijke, betrokken huisartsen en leden van het zorgteam.

⁴ Een leefgroep is volgens artikel 1, 7° van de bijlage 11. Woonzorgcentra bij het besluit van de Vlaamse Regering van 28 juni 2019 een groep van bewoners die samen een aantal gemeenschappelijke ruimten delen, namelijk de zit- en eetruimte en gemeenschappelijk sanitair.

- Actualiseer het plan voor **bedrijfscontinuïteit** van het woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf type 1 en centrum voor herstelverblijf.

4.5. Bezoek

- Binnen de bubbels moeten de bewoner en zijn bezoeker(s) geen mondneusmasker dragen.
- De directie van het woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf type 1 en centrum voor herstelverblijf werkt een aangepaste bezoeksregeling uit, in samenspraak met de betrokkenen:
 - de bezoeksregeling bevat **minimaal** volgende elementen: op welke wijze, de duur en de tijdstippen waarop bezoek in de voorziening mogelijk is, wat de bijhorende veiligheidsmaatregelen zijn, en het aantal bezoekers dat maximaal (gelijktijdig) is toegelaten, naargelang de haalbaarheid voor de voorziening, de medewerkers en de infrastructuur. Deze regeling wordt tijdig bekend gemaakt bij bewoners of hun vertegenwoordiger en familie. De richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad inzake het maximum aantal contacten vormen hierbij de basis. Zie 4.3. Bewoner;
 - de voorziening zorgt ervoor dat **alle medewerkers, bewoners en bezoekers op de hoogte** zijn van het bezoeksplan en **sensibiliseert** door bv. affiches op te hangen;
 - de **beslissing om tijdelijk een stap terug te zetten** in de bezoekvoorwaarden moet **snel en duidelijk gecommuniceerd en goed gemotiveerd** worden. **Alternatieve contactmogelijkheden** worden in dit geval besproken en gestimuleerd;
 - het is van belang om **proportioneel** steeds een afweging te maken tussen het psychisch-sociaal welzijn en de veiligheid van de bewoner de voorziening beperkingen oplegt;
 - **uitzonderingen zijn steeds mogelijk, afhankelijk van de situatie van een bewoner of een leefgroep, maar moeten proportioneel zijn. Een duidelijke communicatie is hierbij primordiaal. Het is van belang de reden van de genomen maatregelen te duiden, waarom iets moet of nog niet kan en eveneens een toekomstregeling te schetsen, zodat de bewoners en hun bezoekers begrijpen waarom bepaalde maatregelen (nog) van kracht zijn en zij ook een perspectief hebben.**
- Voor de **autonome groepen van assistentiewoningen en serviceflatgebouwen** gelden de richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad: afstand van 1,5 meter, maximaal aantal bezoekers per bezoeksmoment in de privésfeer, ...

4.6. Verlaten van de voorziening door de bewoner

- Voor een bewoner van een woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf type 1 en centrum voor herstelverblijf geldt:
 - de bewoner kan steeds de voorziening **verlaten**, bijvoorbeeld voor een zakelijke afspraak, tandartsbezoek, familiebezoek, wandeling, ... mits de volgende **voorwaarden** zijn voldaan:
 - na overleg met de directie en/of hoofdverpleegkundige;
 - met behoud van 1,5 meter afstand, indien vereist door de Nationale Veiligheidsraad;
 - mits het dragen van een mondneusmasker door de bewoner(s) en zijn contacten, indien vereist door de Nationale Veiligheidsraad zoals bv. op het openbaar vervoer;
 - mits het toepassen van correcte handhygiëne.
 - het is van belang om de **reden** van de te respecteren maatregelen te **duiden**, zodat de bewoners en hun familie en begeleider(s) begrijpen waarom bepaalde maatregelen (nog) van kracht zijn en wat de gevolgen zijn van het niet respecteren ervan;
 - iedereen wordt aangespoord om eventuele **incidenten** te **melden** aan de directie of (hoofd)verpleegkundige;
 - de directie of (hoofd)verpleegkundige kan, op basis van deze melding en na overleg met de CRA of een andere medisch verantwoordelijke, **gemotiveerd** oordelen dat de bewoner na terugkomst gedurende 14 dagen op de kamer moet blijven (geen contactdruppelisolatie), bv. als ingeschat wordt dat de maatregelen niet of niet correct zijn toegepast.
- Voor een bewoner van **autonome groepen van assistentiewoningen en serviceflatgebouwen** gelden de richtlijnen van de Nationale Veiligheidsraad.

4.7. Handhygiëne en persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)

4.7.1. Aandachtspunten

- Door de wereldwijde uitbraak van het coronavirus waren persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) zoals onder andere chirurgische mondneusmaskers, beschermeschorten met lange mouwen, niet-steriele handschoenen en handalcohol schaars. De Vlaamse en federale overheid plaatsten daarom bijkomende bestellingen om de extra noden op te vangen. Die dienden als aanvulling op de voorraden die de voorzieningen normaal zelf aankopen bij hun reguliere leveranciers. De Vlaamse overheid voorziet dit nog tot en met **eind augustus 2020**.
- Zorg dat **middelen en materialen** voor **minimum één maand**, aanbevolen drie maanden, voorhanden zijn, ook voor een eventuele nieuwe uitbraak: o.a. vloeibare zeep, handalcohol, wegwerpzakdoeken, papieren handdoeken voor éénmalig gebruik, schoonmaakmiddelen en ontsmettingsmiddelen (chloor), beschermeschorten met lange mouwen, chirurgische mondneusmaskers en niet-steriele handschoenen.
- Een **mondneusmasker** voor de **bewoner** van een **woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf type 1** en **centrum voor herstelverblijf** kan **niet** als **supplement aangerekend** worden aan de bewoner.
- **Externe zorg- en dienstverleners en bezoekers** zorgen **zelf** voor een mondneusmasker.
- **Vermijd overbodig en verkeerd gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM).**
- Zie ook de affiche met de indicaties voor het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) .
- De Vlaamse overheid heeft een beperkte noodvoorraad van PBM die specifiek wordt ingezet bij de verzorging van patiënten besmet met COVID-19, zoals niet-steriele handschoenen, beschermeschorten met lange mouwen en spatbrillen. Die worden **bij uitbraken verdeeld in functie van beschikbaarheid en reële behoeften**. Voor de toekenning baseert Zorg en Gezondheid zich op de prioriteiten zoals vastgelegd in de Risk Management Group (RMG) op basis van het wetenschappelijk advies van de Risk Assessment Groep (RAG). De hoogste prioriteit bij de verdeling van PBM gaat naar de behandeling van besmette patiënten: voorzieningen met COVID-19 besmettingen krijgen prioriteit voor levering van materialen.
- Antwoorden op **veel gestelde vragen over persoonlijke beschermingsmiddelen** vindt u via deze [link](#).
- Zie ook: [hoe kunnen gezondheidswerkers en andere hulpverleners zichzelf tegen hitte beschermen terwijl ze persoonlijke beschermingsmiddelen dragen \(PBM\)?](#).

4.7.2. Handhygiëne

- De algemene maatregelen voor een correcte **handhygiëne** zijn van toepassing: <https://www.zorg-en-gezondheid.be/hier-dragen-we-goede-hygi%C3%ABne-op-handen>.
- Bij voorkeur wordt een flacon met handalcohol geplaatst in een **houder**.
- Om handhygiëne mogelijk te maken moet handalcohol zo dicht mogelijk bij het zorgpunt aanwezig zijn, dus in de bewonerskamer maar ook in de verpleegpost, de spoelruimte, het onderzoekslokaal, Voorzie bijkomend **handalcohol** en de nodige **instructies**:
 - aan in- en uitgang(en) van de voorziening;
 - aan in- en uitgang(en) van de cafetaria, het restaurant en de ontmoetingsruimte(n);
 - aan belangrijke doorgangen;
 - aan liften;
 - op gemeenschappelijke buitenterrassen.
- Handalcohol moet voldoen aan de **EN 1.500-norm**. In deze coronacrisis waren er tijdelijk uitzonderingen i.v.m. deze norm toegestaan. Informatie hierover vindt u [hier](#). Indien u nog over een voorraad beschikt, verzoeken we u deze eerst op te gebruiken.
- Het belang van handhygiëne **primeert** op het kleine risico op accidentele inname van handalcohol.
- Bij voorkeur wordt een flacon met handalcohol geplaatst in een houder. Zakflacons mogen ook gebruikt worden door het zorgpersoneel. Voorzie wel steeds voldoende handalcoholdispensers zodat handalcohol voor iedereen steeds beschikbaar is.
- Voorzie niet-steriele handschoenen op strategische plaatsen.

- Voorzie vloeibare zeep, wegwerphanddoeken ter hoogte van elke wastafel en onder de wastafel een aangepaste vuilbak.

4.7.3. Chirurgische mondneusmaskers

- Het dragen van een chirurgisch mondneusmasker mag **niet** gezien worden als **vervanging** van een goede hand-, hoest- en nieshygiëne.
- Hoewel chirurgische mondneusmaskers normaal gezien voor éénmalig gebruik zijn, is **langer dragen** van deze maskers **tijdelijk** nog steeds toegestaan.
- Voor het gebruik van chirurgische mondneusmaskers gelden de volgende **voorwaarden**:
 - het mondneusmasker moet tijdens de hele werkshift continu worden gedragen. Het mag enkel afgedaan worden om te eten en drinken en om het te vervangen wanneer nodig;
 - het mondneusmasker niet in (werk)kledij wegbergen. In tegenstelling tot een eerder advies van de Hoge Gezondheidsraad mag een mondneusmasker niet rond de hals gedragen worden;
 - voor een periode van maximaal acht uren (dus per werkshift), ongeacht de opeenvolging van interventies, zonder de voorziening te verlaten. Na de werkshift wordt het chirurgisch mondneusmasker voor éénmalig gebruik, weggegooid en niet opnieuw gebruikt;
 - mag bv. tijdens (lunch)pauze bewaard worden op een plaats zonder besmettingsgevaar, bijvoorbeeld in een geïndividualiseerde papieren omslag of in een uitwasbare gepersonaliseerde bak;
 - mag nooit aan de voorzijde aangeraakt worden. Indien dit toch gebeurt, moet meteen correcte handhygiëne toegepast worden;
 - moet onmiddellijk vervangen worden zodra zichtbaar vuil, vochtig/nat of beschadigd;
 - moet worden vervangen na verzorging van patiënten waarbij contact/druppel voorzorgen gelden. Zie Draaiboek voor woonzorgcentra met (mogelijke) COVID-19 bewoner(s) en/of medewerker(s).
 - strikte toepassing van een correcte handhygiëne.

4.7.4. Mondneusmaskers van textiel

- Mondneusmaskers van textiel zijn **geen medische maskers** en zijn inferieur aan chirurgische mondneusmaskers en kunnen **niet** gedragen worden door **zorgpersoneel**.
- Het dragen van een mondneusmasker mag **niet** gezien worden als **vervanging** van een **goede hand-, hoest- en nieshygiëne**. Mondneusmaskers van textiel alleen zijn onvoldoende als bescherming: de basisregels van (hand)hygiëne en afstand houden, moeten zoveel als mogelijk gerespecteerd worden, ook wanneer men een mondneusmasker draagt.
- Voor het gebruik van mondneusmaskers van textiel gelden de volgende **voorwaarden**:
 - indien gedragen door medewerkers die geen contact hebben met bewoners: het masker moet tijdens de hele werkshift continu worden gedragen. Het mag enkel afgedaan worden om te eten en te drinken en om het te vervangen wanneer nodig. Het mondneusmasker mag niet in (werk)kledij weggeborgen worden. In tegenstelling tot een eerder advies van de Hoge Gezondheidsraad mag een mondneusmasker niet rond de hals gedragen worden;
 - moet bewaard worden op een plaats zonder besmettingsgevaar;
 - mag nooit aan de voorzijde aangeraakt worden. Indien dit toch gebeurt, moet meteen correct handhygiëne toegepast worden;
 - moet onmiddellijk vervangen worden zodra zichtbaar vuil, vochtig/nat of beschadigd;
 - strikte toepassing van een correcte handhygiëne.
- Praktische richtlijnen over het gebruik van mondmaskers van textiel vindt u [hier](#).

4.7.5. Pauzes, overlegmomenten en bezoek aan de cafetaria, het restaurant en de ontmoetingsruimte(n)

- Indien bij **overlegmomenten en (lunch)pauzes van de medewerkers** 1,5 meter afstand kan gehouden worden, kan het mondneusmasker worden afgezet. Denk ook aan pauzes in buitenlucht, het nemen van pauzes in shiften/kleine groepen zodat het personeel elkaar niet tot risicocontact maakt.

- In de cafetaria, het restaurant en de ontmoetingsruimte(n) vergt het dragen van een mondneusmasker bijzondere aandacht omdat bij eten/drinken het masker wordt afgezet. Wanneer men zich in de ruimte verplaatst, moet het masker opnieuw gedragen worden.
- Het dragen van een mondneusmasker **in openlucht** is niet verplicht mits een afstand van 1,5 meter kan gegarandeerd worden.

4.8. Onderhoud

- Reiniging en desinfectie moeten **regelmatig en systematisch** gebeuren.
- In het kader van infectiepreventie en mogelijke blootstelling aan chemische en biologische agentia is het dragen van handschoenen een noodzaak.
- De **omgevingshygiëne** in de hele voorziening (in geval van woonzorgcentrum, centrum voor kortverblijf type 1 en centrum voor herstelverblijf) of van de gemeenschappelijke ruimten (in geval van groepen van assistentiewoningen en serviceflatgebouwen) blijft in deze fase van de epidemie **opgedreven**.
 - Minstens tweemaal per dag, maar aan te bevelen, frequenter, reinigen en desinfecteren van:
 - de vaak aangeraakte oppervlakken in de voorziening: deurklinken, klavieren, bedieningspaneel van de lift, handgrepen, leuning, ... ,
 - de vaak aangeraakte punten in de bewonerskamer: deurklink, telefoon/smartphone, lichtsakelaar, oproepbel, oppervlakken zoals tafel, nachtkastje, ... ,
 - het gemeenschappelijk sanitair: zeker spoelknop, handsteun, kraan, ... ;
 - baden, kinétafel(s)/toestellen, kappersmateriaal, contactpunten van tilliften, rolstoelen en andere hulpmiddelen worden na elk gebruik grondig gereinigd en regelmatig gedesinfecteerd;
 - eettafels en stoelen/zetels in gemeenschappelijke ruimtes worden na elk gebruik door externen gereinigd en gedesinfecteerd;
 - alle drink- en eetgerei wordt met afwasmiddel afgewassen en bij voorkeur in de vaatwasmachine gereinigd;
 - bewonerskamers, flats, lokalen en gemeenschappelijke ruimtes (bv. cafetaria, restaurant, kapsalon) worden regelmatig grondig verlucht door ramen open te doen en deuren te sluiten. Op deze manier worden bij ventilatie sterke luchtstromen vermeden en wordt geen gebruik gemaakt van recirculatie.

4.9. Psychosociaal welzijn

- Heb voldoende aandacht voor het mentale welzijn van bewoners die het nu nog steeds moeilijk kunnen hebben. Een bewoner die het moeilijk heeft, kan ter preventie via zijn arts ook doorverwezen worden naar een eerstelijnspsycholoog ([zie link](#)).
- Medewerkers en leidinggevenden kunnen de voorbije periode heel wat druk ervaren hebben. Besteed daarom ook voldoende aandacht aan hun **psychosociaal welzijn**.
- Een **overzicht** van hulpmiddelen is terug te vinden [via deze link](#). Enkele hulpmiddelen zijn:
 - via [deze link](#) kan een affiche van het Rode Kruis Vlaanderen gedownload worden met zes tips over **omgaan met stress** in tijden van corona. Het is aangewezen om deze affiche duidelijk op te hangen in de voorziening;
 - op vraag van de Taskforce COVID-19 Zorg is het **aanbod aan psychosociale ondersteuning** toegankelijk gemaakt via één kanaal, het **ZorgSamen-platform**. Hier kunnen medewerkers en leidinggevenden tips vinden ter ondersteuning van het psychosociaal welzijn en toeleiding naar professionele hulp. Ook de directe sociale omgeving (partner, familie, vrienden, collega's) van de medewerkers uit zorg en welzijn worden ondersteund in hun rol als eerste helper. Sinds begin mei 2020 worden **interactieve webinars** aangeboden over relevante thema's voor de medewerkers in zorg en welzijn en hun steunfiguren;

- de Vlaamse Regering heeft **het actieplan Mentaal Welzijn (Zorgen voor Morgen)** goedgekeurd en heeft in dit kader de **campagne “Check jezelf”** opgezet. Deze omvat tips voor een goede zelfzorg en verwijst naar diverse bestaande initiatieven die de veerkracht van mensen kunnen ondersteunen; zie ook <https://www.zorgenvoormorgen.be/checkjezelf> ;
- medewerkers en bewoners in residentiële voorzieningen, kunnen tijdens en na de periode van de coronamaatregelen meer nood hebben aan een **luisterend oor**. Soms kan het helpen om met iemand van een externe dienst te praten. Om dit externe aanbod bekend te maken, is een beknopte en overzichtelijke flyer gemaakt die voorzieningen kunnen gebruiken in hun eigen communicatiekanalen. Deze folder vindt u **hier**;
- het personeel moet soms moeilijke gesprekken aangaan met familie van overleden bewoners. Ondersteunend materiaal hiervoor is via deze [link](#) terug te vinden;
- een medewerker die het moeilijk heeft, kan ter preventie via zijn arts ook doorverwezen worden naar een eerstelijnspsycholoog (zie [link](#));
- de Vlaamse Taskforce COVID-19 Zorg heeft een nota ontwikkeld om de **heropstart** van de **dagstructuur** en **-activiteiten** - een belangrijke factor voor het mentaal welzijn - in de woonzorgcentra te ondersteunen. Het volledige document is terug te vinden [via deze link](#).

4.10. Vlaams warmte-actieplan

- Het nemen van **maatregelen tegen hitte en oplopende temperaturen** in corona-tijden is niet altijd eenvoudig. Een aantal maatregelen zijn mogelijk in strijd met de actuele coronamaatregelen of moeten met enige voorzichtigheid worden toegepast.
- Het **dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM)** tijdens een warmteperiode vergt extra aandacht. Ook bij oplopende temperaturen moet iedereen een chirurgisch mondneusmasker tijdens de volledige aanwezigheidsduur dragen (enkel medewerkers die geen contact hebben met bewoners en bezoekers kunnen een mondneusmasker van textiel dragen). Zie [4.7.3. Chirurgische mondneusmaskers](#) en [4.7.4. Mondneusmaskers van textiel](#).
- Een mondneusmasker moet onmiddellijk verwijderd worden zodra zichtbaar vuil, vochtig/nat (bv. door zweet) of beschadigd.
Bijkomende aandachtspunten en tips met betrekking tot het dragen van beschermingsmiddelen (PBM) tijdens hitte vindt u in [dit document](#).
- Informatie over ventileren en koelen tijdens de corona-epidemie en warmteperiodes vindt u in de nieuwste versie van [dit document](#).
- Als er ventilatoren en mobiele airco's worden gebruikt, neem dan maatregelen om de lucht van ventilatoren die van de ene persoon rechtstreeks naar de andere blazen, te minimaliseren en richt de ventilator niet op de vloer of een ander stoffig oppervlak om resuspensie van het virus te voorkomen:
 - zet een ventilator niet op de hoogste stand;
 - stel een ventilator (of de luchtstroom van een airco) zo op dat de luchtstroom niet rechtstreeks over/langs persoon A waait naar persoon B, C, enz. Richt bv. de luchtstroom naar een muur of een hoek;
 - zie dat er geen zieke personen in dezelfde ruimte aanwezig zijn met niet-zieken daar waar er veel interne circulatie van luchtstroom is in de bewonerskamer/ruimte. Indien toch, extra opletten op mondneusmaskergebruik;
 -
- Meer specifieke informatie over hitte en het coronavirus vindt u via de link <https://www.warmedagen.be/warmte-en-het-coronavirus>. Nieuwe inzichten over warmte, warmtemaatregelen en het coronavirus worden op deze pagina gedeeld.

5. BIJKOMENDE (VOORZORGS)MAATREGELEN EN TESTSTRATEGIE BIJ (MOGELIJKE) COVID-19 BEWONER(S) EN MEDEWERKER(S)

- Ondanks de coronapijk voorbij is, blijft het mogelijk dat een voorziening (opnieuw) geconfronteerd wordt met een **COVID-19 besmetting**. In dit geval zijn er **bijkomende (voorzorgs)maatregelen** en **bijkomende richtlijnen over de bredere teststrategie** van toepassing.
- Deze zijn uitgewerkt in het Draaiboek woonzorgcentra met bijkomende (voorzorgs)maatregelen en teststrategie bij (mogelijke) COVID-19 bewoner(s) en medewerker(s) en, bij een uitbraak, in het Draaiboek cohorteren – woonzorgcentra – COVID-19.
- Het Draaiboek woonzorgcentra met bijkomende (voorzorgs)maatregelen en teststrategie bij (mogelijke) COVID-19 bewoner(s) en medewerker(s) kan ook gebruikt worden voor toepassing in centra voor kortverblijf type 1, erkende en aangemelde centra voor herstelverblijf en erkende en aangemelde groepen van assistentiewoningen en serviceflatgebouwen.

6. CONTACTONDERZOEK

- Zie het aparte Draaiboek contactonderzoek – woonzorgcentra en erkende centra voor herstelverblijf – COVID-19.
- Dit draaiboek geldt niet voor centra voor kortverblijf type 1, aangemelde centra voor herstelverblijf en erkende en aangemelde groepen van assistentiewoningen en serviceflatgebouwen.
- Bijkomende informatie vindt u via de link <https://www.zorg-en-gezondheid.be/contactonderzoek>.

7. MEDISCHE EN NIET-MEDISCHE RESERVE VAN DE VLAAMSE OVERHEID

- De Vlaamse overheid lanceerde op 6 april 2020 het platform Help de Helpers: www.helpdehelpers.be.
- Zorgvoorzieningen kunnen zich op het platform registreren en ontvangen daarna hun login-gegevens.
- Ze kunnen vanaf dan 'jobs' aanmaken om snel en gericht op zoek te gaan naar vrijwilligers of extra werkrachten in hun buurt, voor zowel medische als niet medische ondersteuning.
- Het platform geeft daarbij een overzicht van de best passende profielen die vervolgens door de zorgvoorziening gecontacteerd kunnen worden.
- Nieuwe (medische en niet-medische) vrijwilligers kunnen zich ook rechtstreeks op het platform registreren en daarbij aangeven of ze als **vrijwilliger**, **werknemer** of **zelfstandige** willen helpen.
- Zorgvoorzieningen kunnen ondertussen ook zelf profielen ter beschikking stellen als ze daar de ruimte voor hebben.
- Het platform blijft in elk geval actief tot het einde van de zomer 2020.

8. INSTRUCTIEMATERIAAL EN VORMING

- Handhygiëne en kennis en correct gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM), zijn cruciale factoren bij het beheersen van infecties. Blijf daarom continu investeren in vorming, sensibilisering en opleiding van alle medewerkers en vrijwilligers.
- Er is allerlei instructie- en vormingsmateriaal beschikbaar om directies van voorzieningen hierbij te ondersteunen:
 - Op www.zorginfecties.be vindt u:
 - instructiematerialen: affiches, een folder voor bewoners en bezoekers, een folder voor (para)medici in woonzorgcentra, stickers, hygiënekaarten/isolatiekaarten druppel, contact en

contactdruppel. Het is ook steeds mogelijk om de PDF-versies van de aangeboden materialen zelf af te printen;

- het werkinstrument 'Infectiepreventiebeleid in Vlaamse woonzorgcentra' (enkel downloadbaar). Dit draaiboek is voor zorgvoorzieningen een leidraad bij de uitwerking en navolging van hun intern beleid omtrent infectiepreventie;
 - instructiefilmpjes over het correct uitvoeren van handhygiëne en het uittrekken van niet-steriele handschoenen.
 - Op www.zorg-en-gezondheid.be/covid-19-hygiene-en-bescherming vindt u:
 - een affiche met voorzorgmaatregelen coronavirus;
 - een video over hoe een besmetting met het coronavirus te voorkomen.
 - Op www.zorg-en-gezondheid.be/covid-19-correct-gebruik-van-beschermingsmateriaal vindt u:
 - een affiche, geactualiseerd op 24 juni 2020, met de indicaties voor het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) door zorgpersoneel en niet-zorgpersoneel in de voorzieningen;
 - twee affiches over de volgorde van het aantrekken van PBM en de volgorde van het uittrekken van PBM;
 - twee instructiefilmpjes over het aan- en uittrekken van PBM bij contactdruppelisolatie;
 - een infofilm waarin viroloog Marc Van Ranst het verschil uitlegt tussen de soorten mondneusmaskers en toelicht hoe ze correct aan en uit te doen;
 - verschillende e-cursussen waaronder een instructiefilm over zuurstoftoediening via een zuurstofbril van de Hogeschool West-Vlaanderen.
 - Op www.zorg-en-gezondheid.be/corona-richtlijnen-voor-zorgprofessionals vindt u:
 - een link naar federale affiches. U vindt er onder meer een affiche over hoe een mondneusmasker uit textiel te dragen en een affiche over de indicaties voor het vervangen van een mondneusmasker;
 - een flyer voor bewoners en medewerkers die nood hebben aan een luisterend oor.
 - Op www.zorg-en-gezondheid.be/affiche-coronavirus-herken-de-symptomen vindt u een affiche voor het herkennen van de COVID-19 symptomen.
- De bewoner en bezoeker moeten goede informatie **op maat** krijgen over het nut en de indicaties voor correcte handhygiëne, en de bewoner moet weten dat hij het recht heeft om de medewerker er attent op te maken. De **folder voor bewoners en bezoekers 'Hier dragen we goede hygiëne op handen'** kan hierbij ondersteunen. Deze folder vermeldt ook de situaties waarin de bewoner en bezoeker zelf hun handen moeten wassen.

9. MEE TE DELEN GEGEVENS

9.1. Verplichte registratie COVID-19 sinds 18 maart 2020 in het e-loket van Zorg en Gezondheid

- Zie <https://www.zorg-en-gezondheid.be/melding-covid-19-in-woonzorgcentra>.
- Het is belangrijk dat u nog steeds de **juiste** en **volledige** gegevens doorstuurt.

9.2. Verplichte bevraging zuurstof

Deze bevraging is **stopgezet** sinds maandag 8 juni 2020.

10. BUDGETTAIRE MAATREGELEN

- Op **24 april 2020** keurde de Vlaamse Regering het besluit goed tot bepaling van een aantal maatregelen ter ondersteuning van de woonzorgcentra, centra voor kortverblijf, centra voor dagverzorging en centra voor dagopvang naar aanleiding van de COVID-19 crisis. Deze maatregelen blijven voorlopig nog van toepassing tot een nader door de minister te bepalen datum. In tussentijd

wordt gewerkt aan de volgende fase van de financiële steunmaatregelen. Zodra hierover meer informatie beschikbaar is, zal u tijdig geïnformeerd worden.

- Voor de **compensatie** van de kosten die gemaakt werden op het vlak van gebouwen, apparatuur, uitrusting, beschermingsmiddelen, desinfecteringsproducten, testmateriaal, wasserij en speciale afvalverwerking. Zie www.zorg-en-gezondheid.be/compensatie-voor-uitzonderlijke-kosten-zorgsector. Het **VIPA** voorziet een subsidie ter **compensatie** van de kosten die onder meer woonzorgcentra en centra voor kortverblijf hebben gemaakt in het kader van de civiele noodtoestand van COVID-19. U vindt hier de beschikbare informatie over deze compensaties: <https://www.departementwvg.be/vipa/corona-compensatie>.

11. GELDIGHEIDSDUUR

Deze tijdelijke maatregelen blijven **geldig zonder tegenbericht**.

12. VRAGEN?

Bevoegde overheidsdienst	Telefoon/mail	Websites
Zorg en Gezondheid	Eventuele vragen en problemen kunt u melden aan uw CRA, andere medische verantwoordelijke of de persoon die bevoegd is voor infectiepreventie. Indien nodig, kan u daarna contact nemen met Zorg en Gezondheid: - ouderenzorg@vlaanderen.be telefonisch tijdens weekdays op het nummer 02 553 35 79 (tijdens de kantooruren van 9.00 tot 12.00 en van 13.00 tot 16.00). - dienst Infectieziektebestrijding: infectieziektebestrijding@vlaanderen.be Telefonisch: enkel voor artsen en enkel tijdens de kantooruren: • Antwerpen: 03 224 62 06; • Limburg: 011 74 22 42; • Oost-Vlaanderen: 09 276 13 70; • Vlaams-Brabant: 016 66 63 53; • West-Vlaanderen: 050 24 79 15. Buiten de kantooruren (enkel voor artsen): 02 512 93 89.	https://www.zorg-en-gezondheid.be/covid-19 https://www.zorg-en-gezondheid.be/corona-richtlijnen-voor-zorgprofessionals https://www.zorg-en-gezondheid.be/hier-dragen-we-goede-hygi%C3%ABne-op-handen https://www.zorg-en-gezondheid.be/contact-infectieziektebestrijding-en-vaccinatie https://www.zorg-en-gezondheid.be/contactonderzoek
Federale overheid	Contactcenter infolijn voor burgers: - tel.: 0800 14 689; - mail: info-coronavirus@health.fgov.be.	https://covid-19.sciensano.be/nl https://www.info-coronavirus.be/